

orvos sem tudja néha megjósolni a kórlefolyás tartamát és végeredményét, váratlan komplikációk zavarván meg a kedvező lefolyásúnak ígérkező betegséget, s viszont nem remélt jobb fordulat hirtelen enyhévé változtatván a legsúlyosabbnak látszó bajt. Szükségtelen utalni arra is, hogy éppen ez a kérdés, a munkaképtelenség tartamának és fokának minél pontosabb meghatározása a legszükségesebb kelléke a jó baleseti statisztikának, mert ez nyújthat képet leginkább a balesetek által okozott munka- és erővesztéséről. Hogy tehát a külső terjedelmében már lehetőleg teljessé tett baleseti statisztikai anyag belső értékében is megnövekedjék, a statisztikai hivatal tanulmány tárgyává tette azt a kérdést, hogy mily módon szerezhetők be legsikeresebben a szenvedett munkaképtelenség kétségtelen tartamára vonatkozó adatok. A megoldás ismét csak a betegsegélyző-pénztárak közreműködésében volt keresendő, mert míg a munkaadónak nincs módja megfigyelni különösen súlyosabban sérült, s ezért szolgálatából el is távozott munkásainál a munkaképtelenség tartamát, addig a betegsegélyző-pénztárak legalább azon a húsz héten át, a meddig tagjaik segélyezésére a törvény értelmében köteleztek, állandóan szemmel tartják a sérült munkás egészségi állapotát, az orvosi utalványok alapján igénybevett tápdíjak összegéből pontosan meg tudják állapítani a munkaképtelenség tartamát, s beszámolhatnak a kórlefolyás végeredményéről is, hogy az teljes gyógyulással járt-e, vagy pedig a munkaképeségnek részleges, illetőleg teljes elvesztésével-e?

Ez adatok beszerezhetésére a betegsegélyző pénztáraktól minden balesetre vonatkozólag egy második jelentés beterjesztése kívánatik, az első akkor küldetvén be, a mikor a sérülés tényleg megtörtént, a második pedig akkor, a mikor a sérült részére kiutalt tápdíjak fizetése beszünttetett. A második jelentés felhasználatik egyúttal arra is, hogy a kifizetett tápdíjak összege, az igénybe vett kórházi ellátás költsége s az esetleg szükségessé vált temetkezési segély nagysága is bejelentessék, hogy ily módon egyúttal tájékoztatást nyerjünk arról is, hogy a baleset folytán elszerencsétlenült munkás ez idő szerint mily kárpótlásban részesül elvesztett munkanapjaiért. Az első jelentés pedig arra használtatik fel, hogy a kisipari üzemekben foglalkozó megsérült munkásoknak személyi viszonyaira vonatkozó adatokat is magába foglalja.

Kétségtelen ugyanis, hogy az a módszer, a melylyel a nagy ipari baleseteknél a sérült személyi viszonyaira vonatkozó adatokat beszerezzük, t. i. a munkaadóknak az adatszolgáltatásba való bevonása, a kisiparban csak eredménytelen kísérlet gyanánt szerepelne. Nemcsak a kisipari munkaadóknak óriási nagy száma — a mely miatt a kellő nyilvántartás és ellenőrzés lehetetlen volna — hanem ezeknek igen gyakori esetben fogyatékos műveltsége is útját állja annak, hogy ily módon megbízható és értékesíthető adatokat kapjunk. Másfelől azonban közelfekvő dolog volt, hogy a betegsegélyző-pénztárak, a melyek tagjaik közé számlálják természetesen a kisipari alkalmazottakat is, a jelentést ezekről is megtegyék. E személyi adatok közül a korra, családi állapotra, a sérült keresetéből élő családtagok számára és részletezésére vonatkozóak érdemelnek különösen figyelmet, ez utóbbi kérdésre nézve megemlítetvén, hogy a kérdésnek azon célja, hogy megtudjuk, hány érdekelt egyént sujtott a kenyérkereső családfőnek balesete, megkívánta, hogy itt nem csak a törvényes, hanem a tényleges állapotok jegyeztessenek föl: a házastárs rovata alatt tehát nem csupán a törvényes feleséget, hanem a vadházasságban a családfővel együtt élő nőt is ki kell mutatni, a gyermekek rovatában pedig az összes, a sérült háztartásában és keresetéből élő gyermekeket, tekintet nélkül azok törvényes vagy törvénytelen származására.

A betegsegélyző-pénztárak balesetjelentési kötelezettsége ez alkalommal kiterjesztetett az összes tagok hivatásukból eredő baleseteinek bejelentésére, tehát nemcsak a kis- és nagyipari üzemekben előforduló sérülésekre, hanem a forgalmi ágakban (szállítmányozó, fuvarozó, vasuti, hajózási üzemben), s — a mennyiben tagjaik közt ily foglalkozású egyének is találhatnának — a mezőgazdasági, bányászati és kohászati üzemben előforduló balesetekre is. Ilyképpen a betegsegélyző pénztárak válnak legfontosabb adatszolgáltató tényezőivé a hivatási balesetek statisztikájának, a melynek egyéb ágairól

stören können, hingegen eine unverhoffte Wendung zum Bessern selbst ein solches Uebel, welches das schwerste zu sein scheint, plötzlich milde gestalten kann. Überflüssig ist es auch darauf hinzuweisen, dass gerade diese Frage, die möglichst genaue Bestimmung der Dauer und des Grades der Arbeitsunfähigkeit, das nothwendigste Erfordernis der guten Unfallstatistik ist, denn dies kann uns vornehmlich ein Bild von dem durch die Unfälle verursachten Verlust an Arbeit und Kraft bieten. Damit also das seinem äusseren Umfange nach bereits thunlichst vervollständigte unfallstatistische Material auch an innerem Werte zunehme, hat das statistische Amt die Frage zum Gegenstand des Studiums gemacht, auf welche Weise die auf die unzweifelhafte Dauer der erlittenen Arbeitsunfähigkeit bezüglichen Daten am erfolgreichsten beschafft werden können. Die Lösung konnte wieder nur in der Mitwirkung der Krankenkassen gesucht werden, denn während der Arbeitgeber nicht in der Lage ist, besonders bei seinen schwerer verletzten, daher auch aus seinem Dienste geschiedenen Arbeitern die Dauer der Arbeitsunfähigkeit zu beobachten, behalten die Krankenkassen, wenigstens während jener zwanzig Wochen, da sie gesetzlich gehalten sind, ihre Mitglieder zu unterstützen, den Gesundheitszustand des verletzten Arbeiters ständig im Auge, können aus der Summe der auf Grund ärztlicher Anweisungen in Anspruch genommenen Pflegegelder die Dauer der Arbeitsunfähigkeit genau feststellen und auch über das Endresultat des Krankheitsprozesses Rechenschaft geben, ob derselbe mit gänzlicher Genesung verbunden war, oder aber mit dem theilweisen, beziehungsweise völligen Verlust der Arbeitsfähigkeit.

Um diese Daten beschaffen zu können, wird von den Krankenkassen bezüglich jeden Unfalles das Einreichen einer zweiten Meldung gefordert, indem die erste dann eingesendet wird, wenn der Unfall sich faktisch ereignet hat, die zweite aber, wenn die Auszahlung der für den Verletzten angewiesenen Pflegegelder eingestellt wurde. Die zweite Meldung wird zugleich auch dazu verwendet, um die Summe der ausgezahlten Pflegegelder, die Kosten der in Anspruch genommenen Spitalspflege und den Betrag der eventuell nothwendig gewordenen Leichenbestattungs-Unterstützung anzumelden, damit wir uns auf diese Art auch darüber orientiren können, welcher Entschädigung der zufolge eines Unfalles verunglückte Arbeiter derzeit für seine verlorene Arbeitstage theilhaftig wird. Die erste Meldung aber wird dazu verwendet, auch die auf die persönlichen Verhältnisse der im Kleingewerbe-Betriebe beschäftigten verletzten Arbeiter bezüglichen Daten zu erhalten.

Es steht nämlich ausser Zweifel, dass die Methode, mit welcher bei den Unfällen in der Grossindustrie die auf die persönlichen Verhältnisse des Verletzten bezüglichen Daten beschafft werden, d. h. die Einbeziehung des Arbeitgebers in die Datenlieferung, im Kleingewerbe nur ein vergeblicher Versuch bliebe. Nicht nur die enorme Zahl der kleingewerblichen Arbeitgeber — derwegen die erforderliche Evidenzhaltung und Kontrolle unmöglich wäre — sondern auch die in sehr häufigen Fällen mangelhafte Bildung derselben steht dem im Wege, dass wir auf diese Weise verlässliche und verwertbare Daten erhalten. Andererseits aber war es naheliegend, dass die Krankenkassen, welche natürlich auch die beim Kleingewerbe Angestellten zu ihren Mitgliedern zählen, auch über diese Meldung erstatten. Von diesen persönlichen Daten verdienen die auf das Lebensalter, auf den Familienstand, auf die Zahl und Spezifizierung der vom Verdienste des Verletzten lebenden Familienglieder bezüglichen eine besondere Beachtung, wobei betreffs der letzten Frage bemerkt sei, dass der Zweck der Frage, das Erkunden dessen, wie viel interessirte Individuen durch den Unfall des brotverdienenden Familien-Oberhauptes betroffen wurden, es erfordert hat, dass hier nicht nur die legitimen, sondern die tatsächlichen Zustände erwähnt werden: in der Rubrik der Ehehälfte ist also nicht nur die legitime Gattin, sondern auch die mit dem Familienoberhaupte im Konkubinate lebende Frau auszuweisen, in der Rubrik der Kinder aber die gesammten im Haushalte und vom Erwerbe des Verletzten lebenden Kinder, ohne Rücksicht auf die legitime oder nicht legitime Geburt derselben.

Die Unfalls-Meldepflicht der Krankenkassen wurde bei dieser Gelegenheit auf die Anmeldung der bei der Berufsthätigkeit sich ergebenden Unfälle sämtlicher Mitglieder ausgedehnt, also nicht nur auf die in den Klein- und Grossindustrie-Betrieben vorkommenden Verletzungen, sondern auch auf die in den Verkehrszweigen (im Transport-, Fuhrwerks-, Bahn-, Schiffsfahrts-Betriebe) und sofern unter den Mitgliedern sich auch Individuen solcher Beschäftigung befinden: auch auf die im Landwirtschafts-, Bergwerks- und Hüttenbetriebe vorkommenden Unfälle. Solchergestalt werden die Krankenkassen zu den wichtigsten datenliefernden Faktoren der Berufs-Unfallstatistik, von deren übrigen Zweigen und einheitlicher